

FORNMINNESSÄLLSKAPET PÅ MÄLARÖARNA

Verksamhetsberättelse för år 2018

Styrelse

Kjell Järveborg	Ordförande
Monika Berglund	Vice ordförande
Kjell Rosén	Skattmästare
Birgitta Ulfson	Sekreterare
Berit Eriksson	Ordinarie ledamot, vice sekreterare
Annalise Detthoff	Ordinarie ledamot, Vice kassör
Inger Karlsson	Ordinarie ledamot, Webbansvarig

Revisorer

Eva-Lena Rydelius och Roland Permén som ordinarie revisorer samt Lisbeth Oddmark som suppleant.

Valberedning.

Inger Wahlbom sammankallande Roger Andersson ordinarie och Sten-Åke Petersson suppleant.

Sammanträden.

Årsmöte 20 mars samt att styrelsen har haft 10 protokollförda sammanträden.

Medlemsantal:

Medlemsantalet per den 31.12.2018 var 80 stycken varav en är hedersmedlem.

Ekonomi.

Medlemsavgiften, 100 kr för enskild medlem och 50 kr för ungdomar t.o.m. 25 år. Resultat- och balansräkning bifogas.

Studiecirkelverksamheten.

Cirkelstart våren 13 februari. Under våren studerade vi de fornlämningar som finns på Munsö. Birgitta Ulfson berättade ur den fornnordiska sagoskatten.

På grund av bibliotekets nya öppettider och begränsad tillgång till lokalen Fyren för föredrag och cirkelkvällar beslöt vi att låta Cirkeln vila tills vidare. Vi inbjöd i stället till ÖPPNA TRÄFFAR och besökte museer och andra intressanta platser.

Under hösten tog vi den nya båten från Tappström in till stadhuskajen och besökte Medelhavsmuseet och Historiska museet för ett föredrag. Vi var även i Gamla Stan där Inger Karlsson guidade oss runt till för de flesta av oss ganska okända platser. I Hallwylska museet tittade vi på de fantastiska julkrubborna från Polen. Vi besökte även Kungshatt och tog oss upp till hatten.

Utflykter.

Utflykt till kung Nordians hög, Åshusby i Norrsunda socken den 15 april 2018.

Först fick vi en utmärkt guidning av Skånela kyrka samt kaffe och nybakat bröd. Vi fick även tillfälle att beundra de fina och intressanta runstenarna. Sedan gick färden vidare till den mycket imponerande kung Nordians hög, som vi besteg. Några kilometer bort besökte vi Skobygravfältet, där Annalise Detthoff och Inger Karlsson visade oss stora rösen från järn- och bronsåldern, vilka ligger på rad på åsen, och där vi också tittade på en hålväg och flera stensträngar.

Utflykt till Galgbacken Färingsö 26 maj 2018.

Vi var 11 deltagare som samlades på Sånga Säbys parkeringsplats för att åka vidare till Galgbacken. Det var en solig och varm dag och bara lite mygg den dagen. Styrelsen hade några dagar tidigare varit och röjt sly och gräs runt runstenarna och slagits mot myggen. Då texten börjar försvinna på den ena stenen behövde runorna fyllas i med tavelkrita inför utflykten, och slingorna blev då mycket tydligare. Det blev en lyckad dag med intresserade deltagare. Vi är tacksamma att en arbetsgrupp inom kommunen klippt gräset och gjort en stig fram till runstenarna, så att det har blivit framkomligt.

Utflykt till Birka

Vi for med **Kalle Runrystare** i hans nybyggda flotte från Lindby brygga till Korshamn på Björkö. Där guidade han oss och alla nyfikna kor bland gravarna i Hemlanden. Här har man upptäckt två stora hallbyggnader, med hjälp av georadar, den ena från vendeltid och den andra från vikingatid. Kanske är den senare hallen Hergeirs, han som var kungens fogde. Vi fick även tillfälle att lyssna på ett föredrag inne på museet. Det handlade om krigargraven på Birka, där krigaren var en kvinna.

20 mars årsmöte i Ekerö bibliotek, Fyren

Föredrag

Runolog Magnus Källström från Riksantikvarieämbetet höll ett föredrag om **”Runor och språk”**.

Då biblioteket hade ett tema om språk tyckte vi att Magnus Källström kunde utveckla idén. Han berättade på ett pedagogiskt och medryckande sätt om runstenarnas tecken. Han gav oss en lektion i runtexternas grammatik, vilket nog var okänt för de flesta åhörare. Som underlag för sitt föredrag använde han flera av våra öars runstenar även runhällen i Hillesjö.

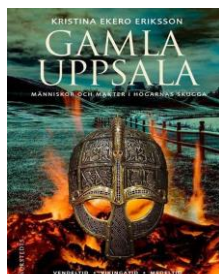
UTGRÄVNINGARNA I GAMLA UPPSALA

Arkeolog Kristina Ekero Eriksson

När ett järnvägsspår skulle byggas i gamla Uppsala fick arkeologerna tillfälle att undersöka ett 70 000 kvadratmeter stort område, bara några hundra meter ifrån kungshögarna. Det här ger en helt ny bild av gamla Uppsala med de unika stolpraderna ca en kilometer långa, många gårdar som var specialiserade att försörja kungamakten och mängder av gravar. Dessutom har man grävt ut en mycket stor hall nära gamla Uppsala domkyrka. Kristina gav en mycket levande och intressant bild av utgrävningarna.

Illustrationer: Monica Skarelius

Vård av fornlämningar och skyltar.

2018-06-12 Helgö och Hilleshögen

Inger Karlsson och Kjell Järveborg var ute med Gerhard Flink från Landskapsarkeologerna och tittade på gravfält som skadats av vildsvin. Helgöboplatsen var ett av målen. Gravfältet på husgrupp 2 var värst utsatt. Ett vildsvinsstängsel kring hela området kan vara en lösning. Vi besökte också högarna i Hillesjö som var starkt bevuxna med träd och buskar. Om högarna skall åtgärdas måste dessa finnas i en plan för fortsatt underhåll.

Även i år röjde vi runt Törnby stenarna och runt runstenen i Solbacka Stenhamra. Dessa är fortfarande i gott skick.

Vi röjde också sly runt alla våra blåa skyltar på Färingsö samt runt skålgropsstenen i Kvarsta.

Hemsidan

Under året har Inger Karlsson kontinuerligt uppdaterat Fornminnessällskapet hemsida.

[https:// www.hembygd.se/fornminnessallskapet-pa-malaroarna](https://www.hembygd.se/fornminnessallskapet-pa-malaroarna)

Med tack för det gångna verksamhetsåret.

Styrelsen för Fornminnessällskapet på Mälaröarna. 2019-02-03

